

Bezpečnosť pri práci v chemických podnikoch z pohľadu inšpektora práce

Ing. Marián Foltín
Inšpektorát práce Trenčín

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- Vnútrotný trh je definovaný článkom 7a zmluvy o Európskom spoločenstve ako priestor bez vnútrotných hraníc, v ktorom je zabezpečený voľný „slobodný“ pohyb
 - tovarov,
 - osôb,
 - služieb,
 - kapitálu.

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- Z uvedených tzv. „štyroch slobôd“ sa oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a v pracovnoprávnej oblasti, ktoré sú dominantné v činnosti orgánov inšpekcie práce Slovenskej republiky, priamo dotýkajú dve a to
 - slobodný (voľný) pohyb tovarov,
 - slobodný (voľný) pohyb osôb.

3

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- Voľný pohyb osôb:
 - dĺžku pracovného času a odpočinok,
 - dĺžku dovolenky,
 - minimálnu mzdu, minimálne mzdové nároky a mzdové zvýhodnenie za prácu
 - nadčas,
 - bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci,
 - pracovné podmienky žien, mladistvých a zamestnancov starajúcich sa o dieťa
 - mladšie ako tri roky,
 - rovnaké zaobchádzanie s mužmi a so ženami a zákaz diskriminácie,
 - pracovné podmienky pri zamestnávaní agentúrou dočasného zamestnávania.

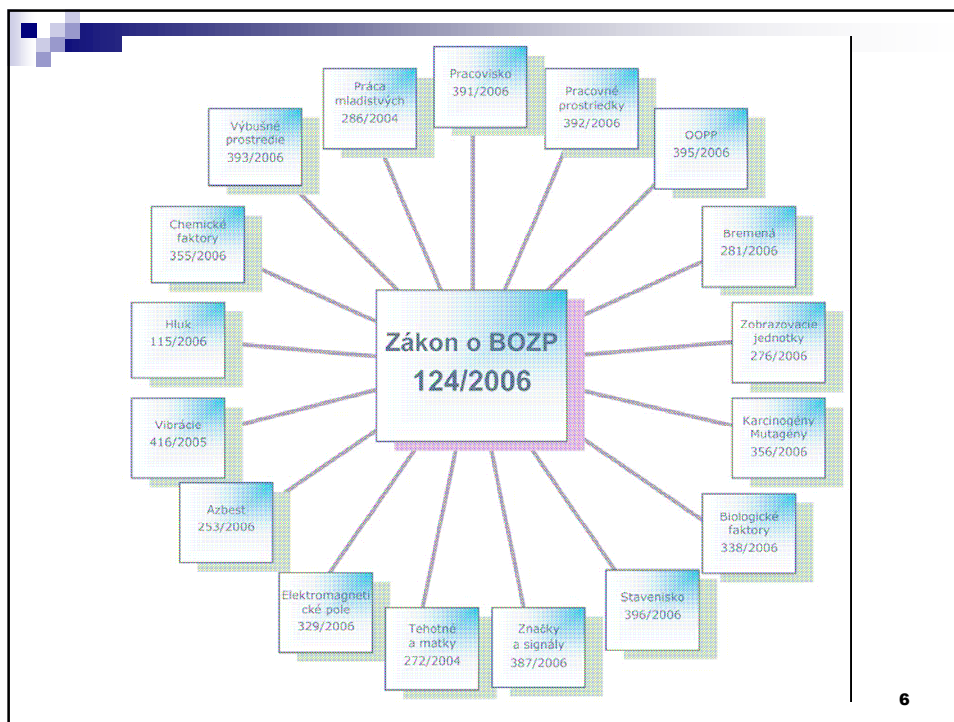
4

Chémia 2009 – Liptovský Ján

■ Inšpekcia práce

- vykonávanie štátneho dozoru nad plnením povinností vyplývajúcich z ustanovení
- predpisov, určujúcich požiadavky v oblasti bezpečnosti a ochrany zdravia
- pri práci, bezpečnosti výrobných a pracovných systémov, pracovných podmienok
- a pracovnoprávných vzťahov,
- monitorovanie stavu a vývoja v uvedených oblastiach a sústavné overovanie
- funkčnosti ich riadenia,
- na základe zistených skutočností (odchýlok) prijatie regulačných opatrení,
- smerujúcich k optimalizácii sledovaného systému.

5



6

Chémia 2009 – Liptovský Ján

■ chemické faktory

- Spoločná kampaň SLIC a Európskej agentúry pre bezpečnosť a ochranu zdravia pri práci v Bilbao v rokoch 2009 je zameraná na bezpečnosť a zdravie pri práci pri činnostiach, pri ktorých zamestnanci prichádzajú do styku s chemickými faktormi a na hodnotenie chemických rizík na týchto pracoviskách a pri týchto činnostiach.
- Kampaň nie je zameraná na chemické látky, ale na činnosti vykonávané s použitím chemických látok.

7

Chémia 2009 – Liptovský Ján

■ Cieľom previerok:

- kontrola dodržiavania právnych a ostatných predpisov na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci v oblasti identifikácie, posudzovania a riadenia rizík, ktoré súvisia s prítomnosťou chemických faktorov na pracovisku;
- realizácia opatrení na vylúčenie, resp. obmedzenie pôsobenia chemických rizík na pracovisku;
- kontrola širších aspektov súvisiacich s prítomnosťou chemických faktorov na pracovisku, napr. vybavenie pracovísk, stav technických zariadení, psychologické a sociálne faktory a pod.;

8

Chémia 2009 – Liptovský Ján

■ Cieľom previerok :

- zvyšovanie povedomia zamestnávateľov a zamestnancov v oblasti identifikácie, posudzovania a riadenia rizík, ktoré súvisia s prítomnosťou chemických faktorov na pracovisku;
- metódy hodnotenia rizík
- poradenstvo v oblasti identifikácie, posudzovania a riadenia chemických rizík v praxi.

9

Chémia 2009 – Liptovský Ján

■ Zameranie, či zamestnávateľ

- zisťoval prítomnosti nebezpečných chemických faktorov na pracovisku – či zistil prítomnosť nebezpečných chemických faktorov na pracovisku;
- posúdil riziko vyplývajúceho z týchto faktorov (akékoľvek riziko);
- mal dostatočné informácie o BOZP na posúdenie akéhokoľvek rizika od dodávateľov alebo z iných zdrojov, napr. karty bezpečnostných údajov

10

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- identifikáciu nebezpečných chemických vlastností jednotlivých chemických faktorov;
- úroveň, druh a trvanie expozície NCHF;
- podmienky práce s NCHF (množstvo NCHF);
- najvyššie prípustné expozičné limity (NPEL) alebo biologické medzné hodnoty (BMH) a ich dodržiavanie;
- závery z vykonaného zdravotného dohľadu (ak sú dostupné);
- plán riadenia rizika;
- použitá metóda hodnotenia

11

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- či zamestnávateľ preukázal, že koncentrácia chemického faktora v pracovnom ovzduší neprekračuje NPEL – vid' príloha 1 NV 355/06 Z. z. (preukázanie: meranie, výmena vzduchu apod.- § 6 ods. 4 NV 355/2006 Z. z.);
- ak meraním bolo zistené prekročenie NPEL chemického faktora, či dal návrh na zaradenie prác na rizikové práce – vyhl. 448/2007 Z. z., a či tieto práce boli vyhlásené za rizikové práce;
- či zamestnávateľ má vypracovaný na ochranu zdravia a bezpečnosti zamestnancov havarijný plán s obsahom podľa § 7 NV 355/2006 Z. z.;

12

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- či zamestnávateľ má vypracovaný prevádzkový poriadok s obsahom podľa § 11 NV č. 355/2006 Z. z.;
- školenia s chem. faktormi 1x ročne
- zabezpečenie zdravotného dohľadu vrátane lekárskeho prehliadok
- či bolo zistené ochorenie spôsobené prácou, nielen vyhlásené CHZ

13

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- preventívne a ochranné služby - bezpečnostnotechnická služba, vrátane pracovnej zdravotnej služby;
- bezpečnostní technici, autorizovaní bezpečnostní technici, ich odborná spôsobilosť a činnosť;
- kontrola stavu BOZP, vrátane bezpečnosti technických zariadení v rámci kontrolnej činnosti zamestnávateľov;

14

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- zaraďovanie zamestnancov na výkon práce: odborná a zdravotná spôsobilosť, vek, odborná spôsobilosť zamestnancov (preukázateľné oboznámenie zamestnancov, oprávnenie na práce vyžadujúce osobitnú kvalifikáciu);
- vypracovanie vlastných zoznamov prác a pracovísk:
 - zakázaných tehotným ženám, matkám do konca 9. mesiaca po pôrode a dojčiacim ženám;
 - spojených so špecifickým rizikom pre tehotné ženy, matky do konca 9. mesiaca po pôrode a pre dojčiace ženy
 - zakázaných mladistvým zamestnancom s dôrazom na práce s nebezpečnými chemickými faktormi

15

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- bezplatné poskytovanie potrebných účinných osobných ochranných pracovných prostriedkov na základe vypracovaného zoznamu na poskytovanie OOPP a poskytované podľa NV č. 395/2006 Z. z., vedenie evidencie o ich poskytovaní, (konkrétne druhy OOPP), Certifikáty OOP (vyhlásenie o zhode)
- preveriť, či sú pracoviská a zariadenia, ktoré môžu ohroziť a poškodiť zdravie zamestnancov, správne označené podľa NV č. 387/2006 Z. z.

16

Chémia 2009 – Liptovský Ján

- či klasifikoval priestory s výbušným prostredím
- či je vypracovaný písomný dokument o ochrane pred výbuchom, či preukazuje skutočnosti uvedené v § 7 NV č. 393/2006 Z. z., či je aktualizovaný

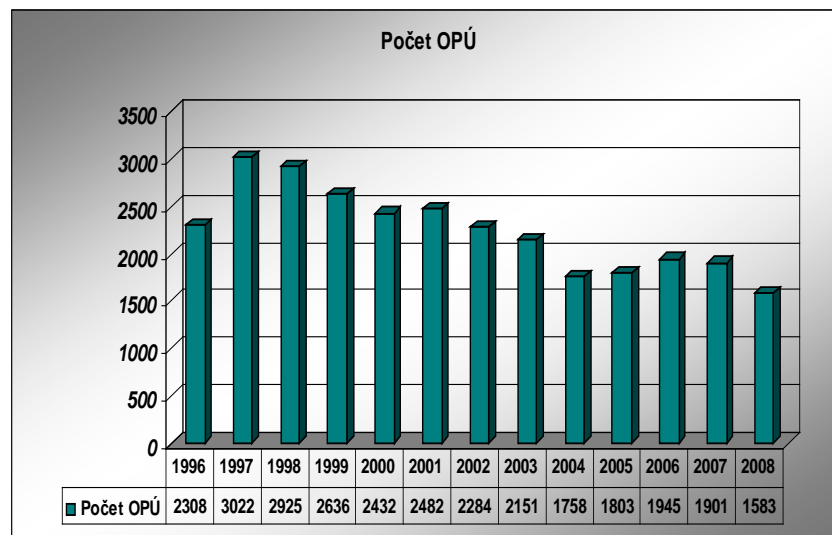
17

Prehľad porušení predpisov (nedostatkov) podľa objektov za IP TN

| Kód | Skupina objektov dozoru | P o ě t | | % porovnaia |
|------------------|----------------------------------|--------------|--------------|------------------|
| | | rok 2008 | rok 2007 | rok 2008/2007 |
| 01 | Ustanovené pracovné podmienky | 354 | 88 | 402 |
| 02 | OOPP | 110 | 178 | 62 |
| 03 | Riadenie BOZP | 1 422 | 1 704 | 83 |
| 04 | Organizácia práce | 69 | 82 | 84 |
| 05 | Pracovné prostredie | 72 | 122 | 59 |
| 06 | Prevádzkové budovy a objekty | 646 | 905 | 71 |
| 07 | VTZ | 592 | 997 | 59 |
| 08 | Ostatné stroje a zariadenia | 39 | 98 | 40 |
| 09 | Špeciálne stroje a zariadenia | 52 | 29 | 179 |
| 10 | Činnosti | 96 | 42 | 229 |
| 11 | Kolektívne zmluvy | 4 | 3 | 133 |
| 12 | Pracovnoprávne a mzdové predpisy | 1 947 | 2 313 | 84 |
| 13 | Trhový dohľad | 24 | | |
| 99 | Bližšie nešpecifikovaný | 1 | | |
| S p o l u | | 5 428 | 6 561 | 83 |

18

Vývoj počtu OPÚ od roku 1996 v pôsobnosti IP TN



19

Prehľad OPÚ podľa zdrojov v pôsobnosti IP TN

| Zdroj | Názov | 2008 | | 2007 | |
|--------------|------------------------------------|-------------|------------|-------------|------------|
| | | počet | % | počet | % |
| I. | Dopravné prostriedky | 105 | 6,6 | 108 | 5,7 |
| II. | Zdvíhadlá a dopravníky | 48 | 3,0 | 53 | 2,8 |
| III. | Stroje /hnaacie, obrábacie/ | 258 | 16,3 | 329 | 17,3 |
| IV. | Cesty, schody, rebríky - pády osôb | 305 | 19,3 | 369 | 19,4 |
| V. | Zemina, materiál | 546 | 34,5 | 693 | 36,5 |
| VI. | Náradia, nástroje, prístroje | 210 | 13,3 | 206 | 10,8 |
| VII. | Priem. škodliviny, horúce predmety | 36 | 2,3 | 43 | 2,3 |
| VIII. | Kotly, nádoby pod tlakom | 2 | 0,1 | 3 | 0,2 |
| IX. | Elektrina | 3 | 0,2 | 4 | 0,2 |
| X. | Ľudia, zvieratá, prírodné živly | 31 | 2,0 | 44 | 2,3 |
| XI. | Iné zdroje | 39 | 2,5 | 49 | 2,6 |
| SPOLU | | 1583 | 100 | 1901 | 100 |

20

Prehľad OPÚ podľa príčin v pôsobnosti IP TN

| Príčina | Názov | 2008 | | 2007 | |
|--------------|---|-------------|------------|-------------|------------|
| | | počet | % | počet | % |
| 1 | Chybný alebo nepriaznivý stav zdroja | 35 | 2,2 | 33 | 1,7 |
| 2 | Chýbajúce, nedostatočné ochr.zariadenia | 8 | 0,5 | 6 | 0,3 |
| 3 | Chýbajúce, nedostatočné ochr.pomôcky | 1 | 0,06 | 4 | 0,21 |
| 4 | Nepriaznivý stav, chybné uspor.pracov. | 11 | 0,7 | 17 | 0,9 |
| 5 | Nedostatky v osvetlení, hluk, otrasy | 1 | 0,1 | 4 | 0,2 |
| 6 | Nesprávna organizácia práce | 4 | 0,3 | 13 | 0,7 |
| 7 | Neoboznámene s podm. bezp.práce | | 0,0 | 2 | 0,1 |
| 8 | Nebezpečný postup alebo spôsob práce | 69 | 4,4 | 111 | 5,8 |
| 9 | Odstránenie, nepoužívanie bezp.zariad. | 3 | 0,2 | 2 | 0,1 |
| 10 | Nepoužívanie osob. ochr.prostriedkov | 13 | 0,8 | 12 | 0,6 |
| 11 | Ohrozenie inými osobami | 31 | 2,0 | 33 | 1,7 |
| 12 | Nedostatky osob.predpokl. | 1333 | 84,2 | 1573 | 82,7 |
| 13 | Ohrozenie zvieratami a prírodnými živlami | 30 | 1,9 | 37 | 1,9 |
| 14 | Nezistené príčiny | 44 | 2,8 | 54 | 2,8 |
| SPOLU | | 1583 | 100 | 1901 | 100 |

21

Prehľad OPÚ podľa druhu zranenia v pôsobnosti IP TN

| Kód | druh zranenia | | 2008 | | 2007 | |
|-----|---------------------------------|-----|------|-------|------|-------|
| | | | % | počet | % | počet |
| 0 | Neznámy alebo neurčený druh | 10 | 0,6 | 17 | 0,9 | |
| 10 | Rany a povrchové poranenia | 29 | 1,8 | 37 | 1,9 | |
| 11 | Povrchové poranenia | 528 | 33,4 | 582 | 30,6 | |
| 12 | Otvorené rany | 276 | 17,4 | 452 | 23,8 | |
| 19 | Iné typy rán a povrch. poranení | 108 | 6,8 | 85 | 4,5 | |
| 20 | Zlomeniny kostí | 19 | 1,2 | 51 | 2,7 | |
| 21 | Zatvorené zlomeniny | 142 | 9,0 | 190 | 10,0 | |
| 22 | Otvorené zlomeniny | 13 | 0,8 | 14 | 0,7 | |
| 29 | Iné typy zlomenín kostí | 22 | 1,4 | 24 | 1,3 | |
| 30 | Vykĺbenia, vyvrtnutia, na | 23 | 1,5 | 21 | 1,1 | |
| 31 | Vykĺbenia a neúplné vykĺbenia | 25 | 1,6 | 24 | 1,3 | |
| 32 | Vyvrtnutia a natiahnutia | 180 | 11,4 | 189 | 9,9 | |
| 39 | Iné typy vykĺbení, vyvrtn | 49 | 3,1 | 48 | 2,5 | |
| 40 | Traumatické amputácie | 10 | 0,63 | 3 | 0,16 | |

22

Prehľad OPÚ podľa druhu zranenia v pôsobnosti IP TN

| | | | | | |
|--------------|----------------------------------|-------------|------------|-------------|------------|
| 50 | Otras mozgu a vnútorné poranenia | 8 | 0,5 | 16 | 0,8 |
| 51 | Otras mozgu a vnútrorebečné por. | 2 | 0,1 | 2 | 0,1 |
| 52 | Vnútorné poranenia | 23 | 1,5 | 23 | 1,2 |
| 59 | Iné typy otrasov mozgu | 9 | 0,6 | 3 | 0,2 |
| 60 | Popáleniny, opareniny | 1 | 0,1 | 14 | 0,7 |
| 61 | Popáleniny a obareniny | 37 | 2,3 | 31 | 1,6 |
| 62 | Chemické popáleniny | 7 | 0,4 | 9 | 0,5 |
| 70 | Otravy a infekcie | 3 | 0,2 | 1 | 0,1 |
| 71 | Akútne otravy | 1 | 0,1 | 1 | 0,1 |
| 72 | Akútne infekcie | 1 | 0,1 | 1 | 0,1 |
| 79 | Iné typy otráv a infekcií | 1 | 0,1 | 1 | 0,1 |
| 92 | Pôsobenie tlaku | 2 | 0,1 | 1 | 0,1 |
| 112 | Traumatické šoky | | | | |
| 119 | Iné typy šokov | 1 | 0,1 | 1 | 0,1 |
| 120 | Viacnásobné poranenia | 14 | 0,9 | 12 | 0,6 |
| 999 | Iné špecifické poranenia | 39 | 2,5 | 48 | 2,5 |
| SPOLU | | 1583 | 100 | 1901 | 100 |